

Θεσσαλονίκη, 5 Φεβρουαρίου 2013

Δελτίο Τύπου

**Έκθεση «Α. Τάσσοσ & Λουκία Μαγγιώρου. Η καλλιέργεια του καπνού»
Χώρος: Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης (Μονή Λαζαριστών)**

**Ημερίδα-Παρουσίαση
Σάββατο 9 Φεβρουαρίου 2013, 12:00-14:00**

Το ιδιαίτερα σημαντικό και εμβληματικό έργο των **Α. Τάσσου και της Λουκίας Μαγγιώρου «Η καλλιέργεια του καπνού»** υποδέχεται το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στον κεντρικό χώρο του στη Μονή Λαζαριστών, το Σάββατο 9 Φεβρουαρίου 2013. (ώρες λειτουργίας έκθεσης: Τρίτη-Κυριακή 10:00-18:00)

Μετά τη συντήρησή του στα εργαστήρια της Διεύθυνσης Συντήρησης Έργων Τέχνης της Εθνικής Πινακοθήκης – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου, το έργο επιστρέφει στη Θεσσαλονίκη και εκτίθεται στον εκθεσιακό χώρο του ΚΜΣΤ στη Μονή Λαζαριστών, πολύ κοντά στην αρχική του θέση που ήταν οι εγκαταστάσεις του εργοστασίου Εθνικού Οργανισμού Καπνού Δυτικής Θεσσαλονίκης, στη Σταυρούπολη.

Η παρουσίαση του έργου θα εγκαινιαστεί από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Καθηγητή Αθανάσιο Τσαυτάρη. Θα πραγματοποιηθεί σχετική ημερίδα με ελεύθερη συμμετοχή για το κοινό (Σάββατο 9 Φεβρουαρίου, 12:00-14:00). Την εκδήλωση θα χαιρετίσουν επίσης η Γενική Γραμματέας Πολιτισμού Δρ. Λίνα Μενδώνη και ο Δήμαρχος Παύλου Μελά, Διαμαντής Παπαδόπουλος.

Η διευθύντρια του Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, **Μαρία Τσαντσάνογλου** αναφέρει: «Το πολύπτυχο έργο “Η Καλλιέργεια του Καπνού” βρισκόταν για πολλά χρόνια τοποθετημένο στο Εργοστάσιο Καπνού στη Δυτική Θεσσαλονίκη με θεατές τους ίδιους τους καπνεργάτες. Εξάλλου φιλοτεχνήθηκε για να αντικατοπτρίζει τα πορτρέτα των καπνεργατών του εργοστασίου, να αναδεικνύει τον ηρωισμό του μόχθου τους. Σήμερα θεατές του έργου είμαστε όλοι εμείς που θυμόμαστε την ιστορία του και θαυμάζουμε την αισθητική του. Για την παρουσίαση αυτή το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης συνεργάστηκε στενά με την Εθνική Πινακοθήκη και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων γιατί από την πρώτη στιγμή κρίθηκε αναγκαίο από όλους το σπουδαίο αυτό έργο να παρουσιάζεται κοντά στην αρχική του θέση, στην περιοχή της Σταυρούπολης στη Δυτική Θεσσαλονίκη.»

Το έργο

Η Καλλιέργεια του Καπνού του χαρακτή **Α. Τάσσου** (1914-1985) και της συντρόφου του, ζωγράφου και χαράτριας **Λουκίας Μαγγιώρου** (1914-2008) φιλοτεχνήθηκε το 1960 για τις εγκαταστάσεις του εργοστασίου Εθνικού Οργανισμού Καπνού Δυτικής Θεσσαλονίκης, ύστερα από παραγγελία της Εταιρείας Παπαστράτος. Πρόκειται για διακοσμητική ζωγραφική σύνθεση, μνημειακών διαστάσεων (2 μ. X 12,40 μ., μικτή τεχνική σε ύφασμα επικολλημένο σε ξύλο), η οποία συνοδεύεται και συμπληρώνεται από προπαρασκευαστική μακέτα σε ξύλο (0,59 X 3,80 μ.). Από θεματικής πλευράς, το

έργο πλησιάζει την ενότητα έγχρωμων χαρακτηριστικών του Α. Τάσσου της ίδιας περιόδου που απεικονίζουν άνδρες και γυναίκες οι οποίοι καταπιάνονται με αγροτικές εργασίες στο ύπαιθρο.

«Οι συγκεκριμένες εικόνες χαρακτηρίζονται από μια συμβολική διάσταση», αναφέρει ο **επιμελητής της έκθεσης Γιάννης Μπόλης**, «αποκτούν ένα έντονα «ηρωικό» περιεχόμενο –οι σκληρά εργαζόμενοι χειρώνακτες δένονται με τη γη, γίνονται ένα μ' αυτήν. Στην *Καλλιέργεια του καπνού*, ο Α. Τάσσοσ και η Λουκία Μαγγιώρου επιλέγουν το στέρεο και ισορροπημένο χτίσιμο της σύνθεσης, την επίπεδη δομή, το μεγάλο μέγεθος, τις γεμάτες ενέργεια καμπύλες, τα έντονα μαύρα περιγράμματα, την αρχιτεκτονική διάρθρωση και την απλοποίηση των σχημάτων για να αφηγηθούν όλα τα στάδια της καλλιέργειας και της επεξεργασίας του καπνού.

Με αναφορές και επιρροές από τη βυζαντινή τέχνη, την αγγειογραφία και την πλαστική της αρχαιότητας, η σύνθεση αποτελείται από πέντε τμήματα που αναπτύσσονται ρυθμικά εν είδει ζωφόρου, με το χρώμα ως εκφραστική αξία να περιορίζεται στους γήινους και φαιούς τόνους, να εμπλουτίζεται από ώχρες, γαλάζια, ανοιχτά γκριζα και λευκά. Με σαφή πολιτικό προσανατολισμένο και ευαίσθητη κοινωνική ματιά, χωρίς ωστόσο εξιδανικεύσεις, εξωραϊσμούς και ρητορείες, οι δύο δημιουργοί φιλοτεχνούν ένα έργο πνοής και δύναμης, αμεσότητας και αλήθειας που υμνεί τον ανθρώπινο μόχθο, τη συνεργασία και την αλληλεγγύη της ομάδας, ένα έργο που διατηρεί την ιθαγένεια της πλαστικής του γλώσσας, επικοινωνεί και συναντά τον αποδέκτη του.»

Παρουσίαση καλλιτεχνών

Ο **Α. Τάσσοσ** (Λευκοχώρα Μεσσηνίας, 1914 – Αθήνα, 1985) σπούδασε χαρακτηριστική (1930-1939) στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας κοντά στον Γιάννη Κεφαλληνό. Ήδη από τη δεκαετία του 1940, θα κυριαρχήσει στον χώρο της χαρακτηριστικής, ξεκινώντας μια πορεία που θα τον αναδείξει σε μια από τις πιο σημαντικές μορφές της νεοελληνικής χαρακτηριστικής τέχνης. Η προσφορά του στην προαγωγή, την κατοχύρωση και την άνθηση της χαρακτηριστικής ως αυτόνομης τέχνης προσέδωσε καινούργιες προοπτικές στην εξέλιξή της. Η καλλιτεχνική του διαδρομή συναρτάται άμεσα και επηρεάζεται από την ελληνική πραγματικότητα: Μεσοπόλεμος, δικτατορία της 4ης Αυγούστου, Εμφύλιος, δικτατορία των συνταγματαρχών. Από τα πρώτα σπουδαστικά του έργα μέχρι τις εμβληματικές συνθέσεις της δεκαετίας του 1970, ο άνθρωπος και η μοίρα του είναι η μόνιμη θεματική-αισθητική επιλογή του. Οι μορφές των έργων του επιβάλλονται μνημειακές και επιβλητικές μέσα από την εκρηκτική ένταση του άσπρου-μαύρου, πηγάζουν από ένα βαθύ αίσθημα, μια ειλικρινή κοινωνική ευαισθησία, μια στέρεη και αταλάντευτη ιδεολογική τοποθέτηση, προτάσσουν την ηθική και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, συναντούν την ιστορία, αποτυπώνουν το μεγαλείο της ζωής, εξάρουν τον αγώνα και τη συλλογική συνείδηση. Η τέχνη του παρέμεινε βαθιά ανθρωποκεντρική, τα θέματά του φορτίζονται από την εμφατική σημασία που τα αποδίδει και τον τρόπο με τον οποίο τα επεξεργάζεται. Ο Α. Τάσσοσ παρουσίασε τη δουλειά του σε ατομικές εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, ενώ συμμετείχε σε σημαντικές διοργανώσεις, όπως η Μπιενάλε του Σάο Πάολο, και σε διεθνείς μπιενάλε χαρακτηριστικής και γραφικών τεχνών (Κρακοβία, Φλωρεντία, Πράγα, Τόκιο, κ.α.) κερδίζοντας βραβεία και διακρίσεις. Παράλληλα, η ενασχόλησή του με τις γραφικές τέχνες, την εικονογράφηση και την τέχνη του βιβλίου αποτελεί ένα εξίσου θεμελιώδες κεφάλαιο της καλλιτεχνικής του διαδρομής -ισότιμο με τη χαρακτηριστική του, κατά την εκτίμηση του ίδιου- συνθέτοντας την εικόνα ενός ολοκληρωμένου δημιουργού, ενός απaráμιλλου τεχνίτη.

Η **Λουκία Μαγγιώρου** (Αθήνα, 1914-2008) σπούδασε ζωγραφική και χαρακτηριστική (1934-1939) στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας με δασκάλους τους Κωνσταντίνο Παρθένη και Γιάννη Κεφαλληνό. Συνέχισε με σπουδές στο εργαστήριο χαλκογραφίας της École des Beaux-Arts (1939-1940) του Παρισιού. Τόσο τα ζωγραφικά όσο και τα χαρακτηριστικά της έργα μαρτυρούν την ευαισθησία απέναντι στα θέματά της, με την ανθρώπινη μορφή να καταξιώνεται στον μόχθο και τησχόλη. Απαλές τονικές διαβαθμίσεις και αρμονικά χρώματα πλάθουν τις ζωγραφικές της

συνθέσεις, ενώ λίτες γραμμές και εξπρεσιονιστικά στοιχεία δίνουν την ατμόσφαιρα των χαρακτηρισμών της. Παρουσίασε τη δουλειά της σε ατομικές εκθέσεις και συμμετείχε σε ομαδικές στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

**Ημερίδα «Α. Τάσσοσ & Λουκία Μαγγιώρου. Η καλλιέργεια του καπνού»
9 Φεβρουαρίου 2013, 12:00-14:00**

Πρόγραμμα

Χαιρετισμοί

Κατερίνα Κοσκινά
Ιστορικός της Τέχνης-Μουσειολόγος
Πρόεδρος ΔΣ του ΚΜΣΤ

Διαμαντής Παπαδόπουλος
Δήμαρχος Παύλου Μελά

Δρ. Λίνα Μενδώνη
Γενική Γραμματέας Πολιτισμού / Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Καθηγητής Αθανάσιος Τσαυτάρης
Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Εισηγήσεις

Γιάννης Μπόλης
Ιστορικός της Τέχνης-Επιμελητής / Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης
«Οι καλλιτέχνες Α. Τάσσοσ και Λουκία Μαγγιώρου»

Άννυ Μάλαμα
Ιστορικός της Τέχνης-Επιμελήτρια / Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλεξάνδρου Σούτζου
«Η καλλιέργεια του καπνού» -η περίπτωση μιας μνημειακής ζωγραφικής σύνθεσης φιλοτεχνημένης στα 1960 από τον Τάσσο Αλεβίζο και τη Λουκία Μαγγιώρου»

Την ημερίδα συντονίζει η **Μαρία Τσαντσάνογλου**, Διευθύντρια του ΚΜΣΤ.

Η ημερίδα συνδιοργανώνεται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, την Εθνική Πινακοθήκη - Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης και τον Δήμο Παύλου Μελά.

Ξεναγήσεις / Εκπαιδευτικά Προγράμματα

Την έκθεση «Α. Τάσσοσ & Λουκία Μαγγιώρου. Η καλλιέργεια του καπνού» θα πλαισιώνουν εκπαιδευτικά προγράμματα για όλες τις βαθμίδες από τις μουσειοπαιδαγωγούς του ΚΜΣΤ (τηλ.. 2310 589222) καθώς και ανοιχτές ξεναγήσεις για το κοινό, κάθε Κυριακή στις 12:00 (με το εισιτήριο της έκθεσης), από τον επιμελητή της έκθεσης.

INFORMATION

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού

Γενική Γραμματεία Πολιτισμού

ΚΡΑΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κολοκοτρώνη 21, Σταυρούπολη 56430, Θεσσαλονίκη

T: 2310 589141 & 3, F: 2310 600123

www.greekstatemuseum.com, info@greekstatemuseum.com

Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας ΚΜΣΤ

T: 2310 589152 / press@greekstatemuseum.com, pr@greekstatemuseum.com